

Harr Säi et wüßt? – Plattdütske Wöer in'n Alldag

Et wäerd alltied wäer beklaogt, dät de Bruuk van'n plattdütsken Wöern, besünners ok in'n aale Daoge Ümgäng mitäinänner, trüggegaohrt. Vääle Begruppe ut't aale Daoge Lääwen bünt nich mehr äs plattdütske Utdrücke vörhänden. Vääle Begruppe in'n Alldag wäert stump ut de engelske Spraoke äowernaohmt, besünners Utdrücke ut de Computerwelt. De Woortschatz vergröttert sik dör Frömdwöer. Aower nich bloot, natürlick giff käägen Frömdwöer ok plattdütske Wöer in use Spraoke. Vandaoge koamt vääle Wöer in'n Alldag vör, van däi man nich wäit, dät säi plattdütsk bünt. Wi verwennt nich wäätend plattdütske Begruppe in'n Alldag – sogor mehr äs man denkt. Däilwiese bünt säi in't Haugdütsken so faste veränkert, dät säi de haugdütsken Utdruck verdrängt häbbt, bspw. plattdütsk *Nichte* än Stääe van haugdütsk *Kusine off Base*. De Lieste is noit vullallman un mott alltied ergänzt wäern. Hier finnt Säi een poor Biespeele för plattdütske Utdrücke, wecke in'n haugdütsken Alldag vörkaomt:

Ut de Bereich van de Nomen:

Bammel is plattdütsk för ,Angst’; *Bommel* för ,baumelndes Ding’ off *Bollerwagen* staiht för ,Handwagen mit Holzräder’. *Pieks* is een Woort för haugdütsk ,Stich’ off *Fussel* bedutt ,Fluse, Faser, kleiner Faden’. *Kabuf* staiht för ,kleiner Raum, Hütte’; *Dusel* för ,Taumel, Sturz, unverdientes Glück’ un *Plörre* för ‘nicht gute Flüssigkeit wie Suppe mit wenig Einlage’ off ,zu dünnner Kaffee’. Een wiedere plattdütskes Nomen is *Kanickel* för ,Kaninch’.

Ut de Bereich van de Verben:

Et giff vääle plattdütske Verben, wecke wi aale Daoge bruktsünner tau wääten, dät säi een plattdütsken Ursprung häbbt.

Biespeele dorför bütnt *murksen* för ,töten, umbringen, schlachten'; *blaffen* för ,bellen, anschnauzen'; *bibbern* för ,heftig beben, zittern' off *druksen* för ,zögern'. Wiedere bütnt: *killern* för ,kitzeln'; *klamüsern* för ,auseinandersetzen, grübeln, basteln' off *ruckeln* staiht för ,wackeln, ruckartig bewegen'.

Ut de Bereich van de Adjektive:

Ok väale Adjektive bütnt in'n aale Doage Brut tau finnen. Unner ännerem *baf* för 'sprachlos'; *bedröppelt* för ,verlegen'; *mau* för ,dürftig, kläglich'; *pingelig* för ,kleinlich' un *ramdösig* för ,verrückt, bekloppt'. Ok *wacker*, *flink*, *wach*, *aufgeweckt*'; *düster*, *dunkel*, *finster*' un *mickerig* 'schwächlich, klein, winzig' bütnt plattdütske Adjektive, wecke van us brukt wäern.

Heel typisk bütnt ok de Begruppe, wecke in'n Titelbild tau säihn bütnt: *Pot*, *Schrubber*, *Trecker* un *Fluppe*. De mäisten Lüüe wääät nich, dät et plattdütske Utdrücke bütnt. Un so bütnt väale wiedere plattdütske Wöer in use Alldag un prent use Woortschatz.

Düsse Bidrag is schriewen in Emslännner Platt.

(Quellen:<http://www.plattdeutsch.net/pages/platt-verstehen.php> (28.03.2018) und Kahl, Klaus Werner (2003): Wörterbuch des Münsterländer Platt. Münster: Aschendorff.)